మొదటి మేఘం

సామాన్య మానవమాత్రులు కనుక్కోలేకుండా తన్నుకుంటున్న ఆ దారి సత్యరహస్యం భార్యాభర్తలు అభిప్రాయభేదాలతోనూ, అభిరుచిభేదాలతోనూ కింద మీద పడుతూండకుండా శాంతంగా కాపరం చెయ్యటం కనుక్కున్నట్టే కనపడ్డారు శాంతమ్మా, సత్యనారాయణా. వాళ్ళకి సంబంధించినంతవరకూ ఆకాశం ఆచ్ఛాదన ఎరక్కుండా సూర్యచంద్రకాంతుల్లో కిలకిలా నవ్వుతున్నది. మధ్యమధ్య తెల్లని దూదిపింజలవంటి, సముద్రపు నురుగంటి మబ్బుతునకలు లేవనికాదు. కాని ఆ మబ్బుతునకల నెపడైనా మేఘాలంటూదా — మాట లుపయోగించటం చాతకానివాడు తప్ప?

ఈ శాంతికి కారణం ఏవరంటే భార్యాభర్త లిద్దర్నీ చెప్పాలి. కాని, ఆ మబ్బుతునకలు? అవి కేవలము శాంతమ్మ పనితనమే. కాని ఆ మబ్బుతునకలుచూస్తే

సత్యనారాయణకు భయంలేదు. అవి చూడటానికంత అందంగా ఉండటమే కాక, వాటి ప్రవర్తన కూడా చాలా అనపాయకరంగా ఉంటుంది. ఇప్పుడక్కడ ఉన్నట్టే ఉంటై, మరుక్షణం ఎక్కడికో వెళ్ళిపోతై, మరి కనిపించవు; అట్లా సూర్యుడి కడ్డం వచ్చినట్టే ఉంటై. కాని, ఎండ ఏమాత్రమూ తగ్గదు. భూమిమీద వాటితాలూకు నీడే పడదు. పాపం! కాలక్రమాన సత్యనారాయణ అవి అక్కడ కనపడుతూంటేనేకాని జీవితాని కానందం లేదనే నమ్మకానికి వచ్చాడు.

అదీకాక శాంత అల్లరి చేస్తుంటే తొణక్కుండా నవ్వుతూ సహించటంలో సత్యనారాయణకు కొంత మాధుర్యం కనపడ్డది— చిట్టిపిల్లల బుల్లిచేతులతో కొట్టించుకుని ఓర్చుకోగలిగినట్టు!

ధర్మమూ, సత్యమూ, న్యాయమూ మొదలైన మంచిగుణాలతోపాటు నిష్కళంకమైన దాంపత్యానురాగం చాలా ప్రియమైన వస్తువు. ఆ సత్యం ధనభావంతో బాధపడుతున్నవాడికి తెలియాలి! ఒకచెంప డొక్కలో మాడుతూ, రాత్రి భోజనం ఎక్కణ్ణుంచి వస్తుందో తెలేక బాధపడుతున్న దంపతులను అన్యోన్యానురాగాన్ని గురించి ఆలోచించమనండి!........సత్యనారాయణకు అర్జన సమస్య లేదు.

సమయంకాని సమయంలో పుట్టుకొచ్చే పిల్లలు దంపతుల అన్యోన్యం చెడగొడతారు. ఇక్కడ అటువంటిది కూడా జరగలేదు.

వారిద్దరిలో ఏ ఒకరికీ రొండోవారు ఎక్కువ అసహ్యించుకునే లోటుబాట్లు లేవు. (అంతాబాగుండి ఏ నత్తి ఒకటున్నా సరిపాయె రసాభాసానికి!)

అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైన విషయం — ఒకరినొకరు పురుగేరుదామని కాని, చులకనగా చూద్దామని కాని, ఇద్దరూ ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. సామాన్యంగా భార్యాభర్తల మధ్య అశాంతి ఒకరినొకరు ఎంత స్వల్పంగానైనా కానివ్వండి— నీచంగా చూసుకోవటంతో మొదలుపెడుతుంది. మొగుడు పెళ్ళాన్ని ఎంతో గౌరవంగానో చూడటంయొక్క ఆవశ్యకత ఏ ముప్ఫయ్యోయేటో కనుక్కున్న వాడికన్న దురదృష్టవంతుడుండబోడు. మొగుణ్ణి "మీరు" అని సంబోధించటం యొక్క అంతరార్థం కనుక్కోలేని ఆడదీ అంతే........

బుద్ధివంతుడు కనక సత్యనారాయణ పెళ్ళాన్ని ప్రశ్నలు వేసేవాడుకాడు. పొరపాటున శాంతమ్మ తన్ను ప్రశ్నిస్తే అతను ముక్కుమీద వేలుపెట్టుకునేవాడు. మొగుడాపని చేసినప్పుడు శాంతమ్మ మారుమాట్లాడకుండా తప్పు మౌనంగా సవరించుకుంటూ వచ్చింది. కాని, శాంతమ్మలో నూరుగురిలో తొంభై

తొమ్మిదిమంది ఆడవాళ్ళకులేని జ్ఞానేంద్రియం ఒకటి ఉంది. తద్వారా తన మౌనం మొగుడికి కించిత్పశ్చాత్తాపం కలిగిస్తున్నదని శాంతమ్మ త్వరలోనే కనుక్కుంది. శాంతమ్మ తన విషయంలో గురుభావంగాని, ఉత్త పెళ్ళిగౌరవంగాని చూపిస్తే అతను భంగారుపడేవాడు. అందుకని మొగుడు ముక్కుమీద వేలుపెట్టి నవ్వుకు శాంతమ్మ మూతి ముడుచుకుని తగుమాత్రం అల్లరి చేసేది— కాని తన పంతం నెగ్గించుకుందామని ఒక్కసారయినా ప్రయత్నం చేసేదికాదు. ఒకవేళ సత్యనారాయణ "పోనీ, చెప్పనా?" అంటే, "నాకేం అఖ్ఖర్లేదు లెండి!" అనేది. ఇంకా అతను వినకపోతే చెవుల్లో వేళ్ళు పెట్టుకొని "ఏమిటండీ నాకఖ్ఖర్లేదంటేనూ! చెబితే నన్ను చంపుకున్నట్టే!" బస్! మరో మబ్బుతునక, దూది అట్లా కనపడ్డట్టు కనపడి, అతని మనస్సుకు ఉల్లాసం కలిగించి మరుక్షణం ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయేది!........ శాంతమ్మను ఎంతో బలవంతాన సత్యనారాయణ ముద్దు పెట్టుకోగలిగేవాడు అటువంటప్పుడు.

ఇంతకూ సత్యనారాయణకు భార్యకు తెలేకుండా అవశ్యంగా దాచవలసిన రహస్యం ఒకటి ఉంది! అతనికి సంపాదించవలసిన అవశ్యకత లేదన్నాను. కాని, వ్యాపకం ఒకటి ఉండవలసిన అగత్యం లేకపోలేదు. సుమారైన తెలివిగలవాడికి నిర్వ్యాపారత్వంకన్న నరకం లేదు. ఏదో పని చెయ్యాలిగదా అని అతను విధవా వివాహ సహాయార్థం పనిచేస్తున్న ఒక సంస్థకు తన శరీరమూ, యథాశక్తి ధనమూ వప్పచెప్పాడు.

ఈ విషయం భార్యకు తెలియరాదు. ఆవిడ పల్లెటూరిపిల్ల. ఆవిడముత్తాత యజ్ఞమే చేశాడు. ఆవిడ కిప్పుడీ విధవా వివాహాలయొక్క ఆవశ్యకత బోధించటం కష్టం. పెద్దపెద్ద వాళ్ళనే చూడటంలేదూ? వాళ్ళ తర్కానికి లొంగరు. వేదాలూ, శాస్త్రాలూ కూడా వాళ్ళకక్కర్లేదు. – కావలిస్తే ప్రతి స్వల్ప విషయంలోనూ వాటిని అధిగమించి చరిస్తారా? ఏతావతా ఇది అభిరుచికి సంబంధించిన విషయమని ఒప్పుకోవలసివస్తున్నది. విధవా వివాహాల నామోదించేవారే అచరించటం లేదు! చిన్నపిల్ల, శాంతమ్మ కిప్పుడర్థమవుతుందా? అసలు తెలేకుండా దాచటమే వివేకం. ఒకనాటి భార్య తన్ను రాక్షసాంశసంభూతుడన్నట్టు చూస్తే క్రమంగా దాంపత్యం ఏ అధోగతికిపోతుందో అతనికి ఊహించటం దుర్భరమైంది!

"ఇవాళ మీరు క్లబ్బుకు వెళ్ళలేదుటే. పినమామగారన్నారు. ఎక్కడికి వెళ్ళారండీ?" "పొద్దున మీతో వచ్చిన కోటి మోహనమామయ్య ఎవరండీ?" (కోటి మోహనమామయ్య బసవేశ్వరరావుగారు. పాతిక వివాహాలకు పీటలమీద కూర్చున్నవాడు!) అని మధ్య మధ్య శాంతమ్మ ప్రశ్నించినా అతను చెప్పకపోతే కనుక్కోవాలని ప్రయత్నం చేసేదికాదు.

కాని అదేం కర్మమో రహస్యంగా ఉంచాలని ప్రయత్నం చేస్తేనే రహస్యాలు బయటపడేది. ప్రయత్నం చేసిన పాపానికి ఫలమేమిటంటే, అవి బయటపడేటప్పుడు "కంప్రెస్" చేసిన గాలి బయటపడేటప్పుడయినంత గోల జరుగుతుంది, రహస్యం బయటపడటానికి.

ఒకరోజు సాయంతరం మామూలు వేళకే సత్యనారాయణ ఇంటి కొచ్చి ఇంకా వంట కాకపోవటాని కాశ్చర్యపడ్డాడు. వంటింటో గంగాళతప్పాలాలూ మామూలుకు రెట్టింపు చప్పుడు చెయ్యటం కూడా చాలా అనుమానాస్పదంగా ఉంది. కాని, సత్యనారాయణ "కట్టెలు మండటంలేదు కాబోలు, పిల్లకాగ్రహం వచ్చింది!" అనుకుని ఊరుకున్నాడు.

ఒక అరగంట అవతల భోజనంచేస్తూ అతను "కట్టెలు పచ్చివి పంపాడా యేం? అన్నాడు.

"పచ్చివేం? క్షయరోగంతో చచ్చినవాడల్లే దివ్యంగా వెలుగుతున్నై!"

సత్యనారాయణ ప్రశ్నార్థంగా తలఎత్తి చూడక తప్పలేదు. ఇంతవరకూ విపరీతం ఏమీలేదు. కాని తరువాతే విచిత్రమైనసంగతి జరిగింది. శాంతమ్మ మొహాన కోపం దాచిపెట్టి నవ్వింది. అదివరకూకల్లా తేనికోపం ప్రకటించటమే కాని ఉన్నది దాచటంలేదు. స్పష్టంగా ఆ నవ్వుతో తన్ను మాయచెయ్యాలని కూడా చూస్తున్నది. ఇది తప్పకుండా మోసమే, దీన్నిచూసి ఆనందించటం అతనికి తెలేదు.

మామూలుగానే గాని అసంతృప్తిగా భోంచేసి అతను పరధ్యానంగా వెళ్ళి పడుకున్నాడు. నిద్రపోకపూర్వం ఒక గంటసేపు చదవటం అతని కలవాటు. ఏమీ జరగనట్టే చదవటం మొదలుపెట్టాడు కాని అతని మెదడు స్వాంతంగా దానిమీద లేదు.

శాంతమ్మ భోంచేసి. పనులన్నీ చూసుకుని పడుకోటానికి వచ్చేటప్పటికి పుస్తకంలో మునిగిఉన్నట్టున్నాడు మొగుడు. తప్పుచేసిన ఆమె బుద్ధికి అతని ప్రవర్తనలో గుప్తంగా ఉన్న క్రోధం కనపడ్డది. అతనివంక - మొహాని కడ్డంగా ఉన్న పుస్తకం వంక - రెండు నిమిషాలపాటు చూస్తూ నిలుచుంది. అప్పు డతను మొహానికి పుస్తకం అడ్డంతీసి తనవంక చూసినా చాలు, అమాంతం అతని చేతుల్లోకి ఉరికేదే. కాని అత నట్లా చెయ్యలేదు, ఆమె వచ్చిన సంగతి అతనికి తెలేదా? తెలిసి ఎందుకంత బెట్టుసరి? అతను తనవంకే చూస్తే! - ఆ కళ్ళజోడు పెట్టుకొచ్చిన బడితెను కూడా ఆమె లెఖ్ఖచెయ్యదలచలేదు!

రెండునిమిషా లయింది. అతను కదల్లేదు. శాంతమ్మ మెల్లిగా రెండో మంచంమీద పక్కవేసుకుని అటుతిరిగి పడుకుంది.

అయిదు నిమిషా లవతల సత్యనారాయణ మంచం చప్పడయింది. తరవాత చిన్నగొంతుతో – శాంతా!"

సమాధానం చెప్పదలచుకున్నా శాంతమ్మకు చాతకాలేదు. ఆమెకు దుఃఖం పొంగివచ్చింది.

ఆ పిలుపులో ఆశ్చర్యం! తమ రెండు నిమిషా లతనికోసం నిలబడి ఉంటే తన్ను అతను గమనించకుండా ఉండనట్టే! "ఏమిటే, అవతల వెళ్ళి పడుకున్నావూ!!!" అన్నంత ఆశ్చర్యం! "శాంతా!"

పెళ్ళాం ఏడుస్తున్న సంగతి సత్యనారాయణ గ్రహించాడు. లేచి వెళ్ళి శాంతమ్మ బుజంమీద చెయ్యివేసి బలవంతాన వెల్లికిలా తిప్పాడు.

"ఎందుకు పిల్లా, ఏడుస్తున్నావు?"

"మీకు నామీద ఎందు క్కోపం వచ్చింది?"

"నీ కెవరిమీదా, కోపం వచ్చింది?"

"నా క్కోపం వచ్చిందని మీ కెట్లా తెలిసింది?"

"నాకు తెలేదని నువ్వెందు కనుకున్నావు?"

"నా కేముంది కోప్పడటానికి?"

"మరెందుకంత అల్లరిపిల్లల్లే ప్రవర్తిస్తున్నావు?"

ఒకర్నొకరు చాలారోజులకు సరిపొయ్యే ప్రశ్నలు వేసుకున్నారు. శాంతమ్మ అతని చివరప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పలేదు.

"ఏం జరిగింది, చెప్పవూ?" అన్నాడు సత్యనారాయణ మెల్లిగా పెళ్ళాన్ని చేతుల్లోకి తీసుకుని, ఆమె బుగ్గమీద తన చెంప ఆనించి.

ఇంత అయినతరవాత శాంతమ్మ "ఆ కళ్ళజోడు పెట్టుకున్న బడిత"ను మరిచిపోగలిగింది. ఆమె ఉత్క్రోషం అంతా దిగిపోయింది.

"ఇహ చెయ్యను లెండి!" అంది.

"అదా సమాధానం? ఏం జరిగిందో చెప్పెయ్యి! ఇంతదూరం వచ్చిన విషయాన్ని వదిలెయ్యటం మంచిది కాదు. నువ్వు దిగమింగలేని ఉండ ఏదో గొంతు కడ్డంపడ్డది. దిగమింగగలిగితే ఇంతదూరం రాదు. ఏమిటది? బయటికి లాగేస్తాను. చెప్పు! లేకపోతే దానివల్ల ఇద్దరికీ బాధ ఉంది."

"మింగేశాను లెండి!" అంది శాంతమ్మ కన్నీటిలోనించి కొద్దిగా నవ్వుతూ.

"అనుకుంటున్నా వంతే!"

శాంతమ్మ మాట్లాడలేదు.

"ఏమయింది?"

"ఏమీ కాలేదు! మీ రున్నారా అంటూ ఒక బడితె వచ్చింది, కళ్ళజోడు పెట్టుకుని. మీ పేరుచెప్పి "ఉన్నారండీ?" అని ఒయ్యారంగా — దానివొయ్యారం వల్లకా—"

" పేరు?"

"ఏమో? మీకు తెలేకుండా ఉందా యేమిటి? అనుకున్నాను." చివర ఆ ముక్క తగిలించటం భావ్యంగా ఉంటుందని భావించింది శాంతమ్మ. తనలోపల ఇంకా అసూయ రగులుచున్నదని అతని కెందుకు తెలియచెయ్యటం? ఆ మనిషి జ్ఞాపకం వస్తే ఆమెకు మండిపోతున్నది. ఆయనదే తప్పు ఎందుకు మరచినదాన్ని తవ్వటం?

"ఎట్లా ఉంటుంది?"

"బడి — సన్నగా, పొడుగ్గా!"

"ఎవరో?.... ఆఁ? వస్తే?"

"లేరన్నాను."

"అంటే?"

"వెళ్ళిపోయింది."

"ఇంతేనా?"

"ఇంతే!"

"ఇంతమాత్రానికే ఏడుస్తున్నావా?"

"ఎంతమాత్ర మేమిటి? మీ కావిడతో ఏం పని?"

"నా కేమీ పనిలేదు."

"అయితే ఎందుకొచ్చింది?"

"బహుశా నాతో పనుండి వచ్చిఉంటుంది!"

"అదే, నేనన్నది! ఏం పని?"

"నేను విధవపిల్లలు పెళ్ళాడటానికి ధనసహాయం చేస్తుంటాను. నీ కది యిష్టంగా ఉండదని నీతో ఎన్నడూ అనలేదు. ఆ పిల్లెవరో ఆ పనిమీదనే వచ్చి ఉంటుంది! ఈ భాగ్యానికింత రాద్ధాంతంచేశావు! బాగుంది!"

శాంతమ్మ మాట్టాడకుండా తన మొహం అతని చెంపకేసి రుద్దటం మొదలు పెట్టింది. ఆమె ఆలోచన కూడా మానేసింది. మొగుణ్ణి అనుమానించటం మనసు కెంతబాధో ఆమెకు తెలిసొచ్చింది.

ఇదయిన తరువాత సత్యనారాయణ సరిగా మగవాడుల్లే-ఆడదాని మనసు తెల్లేనివాడల్లే- ప్రవర్తించాడు. తను ఏమీ జరుగనట్లు భావించటానికి సంసిద్ధుడై,

శాంతమ్మ కూడా అట్లాగే భావించిందనుకున్నాడు. కాని ఆ మేఘం దృక్పథం లోనే ఉంది— అతను చూడగలిగితే.

మొగుడిమాటలు శాంతమ్మ పూర్తిగా నమ్మలేదు.

చిన్నతనంలో మొగుళ్ళుపోయినవాళ్ళకు పెళ్ళి చెయ్యటానికి రహస్యం ఎందుకు? మంచిపనేగా! మాసపత్రికల్లోనూ, వాటిల్లోనూ కథలు పడటంలా? ఇంకా ఏదో ఉంది. తప్పకుండా లేకపోతే తన మొగుడు దాచడు. వయసుపిల్లలు వీళ్ళ చేతుల్లో చిక్కితే వాళ్ళనేమీ చెయ్యకుండా, వీళ్ళు సహాయంచేసి ఇంకోడి చేతులో పెడతారా అని పక్కింటి రుక్మిణమ్మ అంది కూడాను. రొండోపెళ్ళికి ఒప్పుకునేవాళ్ళిటువంటి వాటికి మాత్రం ఒప్పుకోరా? ఊబడితె చూడరాదూ? వయసులో ఉన్న మగవాళ్ళను పాడుచెయ్యటానికి సరయిన మనిషి! ఏముందీ? స్వేచ్ఛగా మాట్లాడుతుంది! చేతులు కలుపుతుంది! ఫాషన్ – దొరల ఫాషన్, ముద్దుపెట్టుకోనిస్తుందేమో కూడా! పొయ్యేదేముందీ – సిగ్గనేది పోయిన తరవాత,

విద్యాగంధమూ, ప్రపంచజ్ఞానమూలేని లోపంతోపాటు, శాంతమ్మకు తనకన్న ఈ పిల్ల నిజంగా ఎక్కువ అందగత్తె అన్న నమ్మకం కూడా బాధించటం మొదలుపెట్టింది. ఆడవాళ్ళకు మగవాడి అభిరుచి తెలేనిలోపం!

కాని కడుపులో ఉన్న విషం కక్కటానికవకాశం లేకుండా చేశాడు మొగుడు. తన్ను మంచిమాటలతో మోసపుచ్చాడని ఆమెకు గట్టి నమ్మకం కూడా కలిగింది! ఇక ఏంచెయ్యాలి?

వారం రోజులకు మంచి అవకాశం దొరికింది. కొల్లూరునించి జానకి చూడవచ్చింది.

"ఎప్పుడొచ్చావే, జానకీ! రావే! కూర్చోవే! ఎన్నాళ్ళయిందే నిన్ను చూసి!"

జానకికి చిన్నతనంలో మొగుడు పోయినాడు. ఆమె తిరిగి పెళ్ళి చేసుకోవటం విషయం సత్యనారాయణను సలహా అడగవచ్చింది.

అయితే తనభర్త ఈ వివాహాలు చేయిస్తున్న మాట నిజమే! మంచిపనే! పాపం, జానకిని చూడరాదూ! ఎంత చక్కనిపిల్ల, మెరుపుతీగంటిది! ఏమిటి, పెళ్ళి పెటాకులూ లేకుండా!.......

అప్పుడు పుట్టింది దుర్బుద్ధి శాంతమ్మకు, మొగుణ్ణి పరీక్ష చెయ్యాలని, ఒక చెంప జానకితో మాట్లాడుతూనే వ్యూహం ఆలోచించింది. దానియొక్క పర్యవసానం గురించి ఆలోచించటం ఆడలక్షణంగాదు. అది భగవంతుడినెత్తినే వదిలేసింది.

ఒక గంట కూచుని జానకి "మళ్ళీ వస్తానేవే!" అని లేవబోయింది.

"వస్తారు కూచువే!" అని శాంతమ్మ స్నేహితురాలిని మరో రెండు గంటలు కూచోబెట్టింది.

సత్యనారాయణ లోపలికొస్తూనే మరో ఆడదాన్ని చూసి తనగదివైపు మళ్ళాడు. "ఏమండోయి, మాట!" అంది భార్య. సత్యనారాయణ అనుమానిస్తూ వచ్చాడు. శాంతమ్మ భర్తకు జానకిని ఎరుగజేసింది. తరవాత సంగతంతా చెప్పింది.

"మంచివరుడికోసరం ప్రయత్నంచేస్తా" నన్నాడు సత్యనారాయణ. జానకి మాట్లాడటానికి నోరువిప్పి, మళ్ళీ ఊరుకుంది. తరవాత శాంతమ్మ అప్పటికే ఆలస్యమైన వంటకోసం లేచింది. జానకి శలవు పుచ్చుకుంది.

శాంతమ్మ మొగుణ్ణి వంటింటో తనకు తోడు కూచోబెట్టుకుని వంట ప్రారంభించింది.

పొయ్యిలో కిరసనాయిలుపోసి అంటించి కట్టెలుపెడుతూ శాంతమ్మ "మన మామూలు పెళ్ళిళ్ళకన్న ఈ విధవా వివాహాలు బాగుంటయి కాదుటండీ!" అంది. కిరసనాయిలు మంటల వెలుతురు ఆమె మొహాన ఆడుతున్నది.

"ఒక కారణంవల్ల మన పెళ్ళిళ్ళకన్న అసహ్యంగా పరిణమిస్తై" అన్నాడు సత్యనారాయణ.

"ఏం?"

"కావలిసిన మొగుడు దొరక్క!"

"ఆఁ! అదేమిటండీ? కావలిసిన మొగుళ్ళు వాళ్ళకే దొరుకుతారనుకున్నానే!"

"ఎబ్బే! వచ్చేవాడికి ఈ వివాహం ఇష్టమై ఉండాలి. ఎక్కడా పెళ్ళికాని నాగమ్మ కాకుండా ఉండాలి. అన్ని విధాలా పిల్లకు తగి ఉండాలి. పిల్లకేమైన ఆస్తిపాస్తులుంటే వాటిని చూసి రాగూడదు. పిల్లకు వాణ్ణి చూస్తే యిష్టంగా ఉండాలి!— దాదాపు అసంభవం! మామూలు పిల్లకు వందమంది మగవాళ్ళలో నించి ఏరుకోటానికి వీలుంటే, వితంతువుకు అయిదుగురు కూడా ఉండరు. వితంతువులు అన్ని తరగతుల్లోనించీ వస్తారు. వాళ్ళను పెళ్ళాడేందుకు ఎక్కువగా వివాహేచ్ఛులు తయారౌతారు. కాని ఈ పరిస్థితు లిట్లాగే ఉండవులే! మొదట్లో ఈ యిబ్బందులు తప్పవుమరి!"

"అందరి సంగతి మనకెందుకు లేండిగాని, ఎవత్తయినా ఒకడిమీద అపేక్ష కలిగి వాడే కావాలంటుందనుకోండి. వాడి కా వెధవపిల్ల నిచ్చి చెయ్యటం మీ చేతులో వుందనుకోండి— మాటవరసకు! చేస్తారా?"

"నా చేతులో వుంటే చెయ్యకేం?"

"అయితే చేతులో చెయ్యి వెయ్యండి!"

సత్యనారాయణ పెళ్ళాం గొంతులో ఉద్రేకానికి ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

"ఎందుకు?" అన్నాడు

"పాపం మా జానక్కి మంచి మొగుణ్ణి చెయ్యరూ?"

"తప్పకుండా! ఎవరది?"

"మీరే!"

"నేనా!" సత్యనారాయణ నిర్ఘాంతపోయినాడు.

"ఏం అయితే?"

"నాకు పెళ్ళయిందిగా?"

"ఏమయితే? ఇద్దరు పెళ్ళాలకు ధర్మశాస్త్రం ఒప్పదూ?"

"నాకు చాలా బాధ కలిగించే హాస్యం ఇది!"

"ఒట్టండీ అది చెప్పేసింది!"

"నావల్ల కాదు!"

"ఇదేనా మీ దయా బుద్ధి? దాని సుఖం మీ చేతులో ఉంటే కూడా, మీ వల్ల కాదంటారా? నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు!"

అతని కంగా రామెకు చెప్పరానంత తృప్తికరంగా ఉంది. ఒక్క భార్య వల్లనే సుఖపడే వాడికి తప్ప అంత కంగారుండదు.

సత్యనారాయణ అకస్మాత్తుగా మౌనంలో పడి మరి మాట్లాడలేదు. అతనికూ్కడా తగినంత ప్రపంచజ్ఞానం లేకపోవటమూ, చిన్నతనమూ శాంతమ్మ యుక్తికి అనువయినై.

ఎట్లాగో భోంచేసి అతను "ఆ పిల్ల ఎక్కడుంటుంది?" అని అడిగాడు.

ఈసారి కంగారు పడటం శాంతమ్మ వంతు! పోయి అడగదుగద!

"ఎందుకు?"

ఆమె గొంతులోనే అతనికి తెలిసిపోయింది. పెళ్ళాం అబద్ధమాడిందని. వెంటనే తడువుకోకుండా "నేను ఒప్పుకున్నాననే చెప్పి వస్తాను. చక్కని పిల్లా! నీకేమీ అభ్యంతరం లేదూ! ముగ్గురమూ చక్కగా కాపరం చేద్దాం."

అన్నం విస్తరిముందు కూర్చుని శాంతమ్మ వెక్కి వెక్కి యేడవటం మొదలుపెట్టింది. అతనికి జాలేసింది ఈ చిన్న పిల్లతో తనూ పసివా డెందు కావాలి? ఆ ఓర్పుతో అతని మనస్సులో కొంత ఆనందం ప్రవేశించింది.

"ఈసారికి పోనిలే, మరోమాటు నన్నెవరైనా చేసుకుంటా నని వస్తే మానను సుమా!" అన్నాడు నవ్వుతూ.

(ప్రథమ ముద్రణ : అక్టోబరు 1935, భారతి)